

לשכת רב הקמפוס

הפקולטה למדעי היהדות

דף שבועי

פרשת תזריע מצרע, תשס"ז
מספר 700

מאת המרכז ללימודי יסוד ביהדות
ע"ש הלנה ופאול שולמן

יום העצמאות

יום העצמאות – מה נורא ונשגב היום הזה בשבילנו! אלא שעלינו לברר לעצמנו ערכו של יום זה. על שום מה אומרים עליו "ראשית צמיחת גאולתנו"? עלינו לבחון את המשמעות השלמה של מושג זה, שלצערנו הולך ונעשה סיסמא בעלמא.

אמרו חז"ל בהגדה: "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". ואנחנו בדורנו, ב"ה, יכולים לראות את עצמנו יוצאים מהמצר הנורא של הגלות. הקמת המדינה נראית כראשית צמיחת גאולתנו, כהתחלת הגאולה האחרונה ממש, כשם שיציאת מצרים הייתה תחילת הגאולה הראשונה. כפי שאומר השפת אמת, שבכל דור ודור יש יציאת מצרים של אותו הדור. השאלה היא אם מצליחים להוציא אותה אל הפועל ולתת לה ביטוי אם לאו. ואלה דברי השפת אמת:

ג' הרגלים הם בבחינת תורה שבכתב וכנגדם יש ג' רגלים שהם בבחינת תורה שבע"פ... חנוכה הוא הארה מחג הסוכות ופורים מחג השבועות. ומחג הפסח מקווים אנו להיות עוד כמו שכתוב, 'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות'.

ב"ה, זכינו שהתקיימו דברי השפת אמת, ונמצא הרגל שהוא הארה מחג הפסח – יום העצמאות. קודם שיצאו אבותינו מארץ מצרים עברו את מכת החושך, שעבור בני ישראל הייתה שואת אותו הדור, שהרי ארבע חמישיות מעמנו מתו במכה זו. לדאבונו, גם בדורנו, דור הגאולה, כיוון שלא זכינו, עברנו שואה לפני הקמת המדינה (ראוי לשים לב שבמצרים מת כל מי שלא רצה לצאת מהגלות).

גם לאחר יציאת מצרים, בדרכם של אבותינו לארץ ישראל, היו עליות וירידות בתהליך הגאולה: ישראל נלחמו בעמלק, חטאו בעגל וחוו עוד כישלונות וניסיונות. גם בדורנו מאז הקמת המדינה ותחילת תהליך הגאולה, יש עליות וירידות וניסיונות, ובשני המקרים הסיבה לירידות היא אותה הסיבה: אי הכרה בגודלה של התקופה. אפשר שאילו הכרנו בעובדה שאנו בראשית תהליך גאולת ישראל, היו באים עלינו פחות ייסורים.

ולא הרי גאולה זו כשאר גאולות שהיו בעבר, כגון חנוכה ופורים, שלא היו גאולות אחרונות. בימינו אין לך קץ מגולה מזה, שארץ ישראל מקבלת את בניה השבים אליה ונותנת להם פְּרוּתִיהָ.

לפיכך בשאר הגאולות שנקבעו לא היה שייך לקבוע הלל בלילה, שלא כביום העצמאות. אנו מקווים שגאולה זו עתידה לעלות גם על יציאת מצרים, כפי שענו החכמים לבן זומא שבזמן הגאולה האחרונה יהיה שעבוד מלכויות עיקר, ויציאת מצרים טפל. וכשם שבליל פסח אומרים הלל בברכה, כך אולי ראוי לומר הלל בברכה גם בליל יום העצמאות. ואומר השפת אמת

שההלל הוא לא רק בבחינת הודאה על נס שקרה, אלא על ידי שמכירים בגודל הנס ומהללים ומודים לה' על זה, ממשיכים את הארת הנס בעולם ונותנים לו אחיזה במציאות. לצערנו, יש החרדים מדבר ה' שאינם רואים את קול ה' וידו הפועלים במציאות בתקופתנו. בוידוי של יום הכיפורים אנחנו אומרים "על חטא שחטאנו בתמהון לבב" – וניתן לפרש אמירה זו, שהתימהון הזה, הספק הזה, מונע כמה משומרי המצוות שבתוכנו לראות בהקמת המדינה ובכינון שלטון יהודי את ראשית צמיחת גאולתנו. לפיכך הגמרא מצריכה שיהיה סימן לקץ המגולה, היות שהתקופה לא תהיה תקופה של "כולם צדיקים", ואז יכולים לבוא לידי טעות ולתמוה "הזאת הגאולה?" לכן אומרת הגמרא שכשנראה את הרי ישראל נותנים פרות לעם ישראל כי קרבו לבוא, נדע שאכן באה הגאולה, גם אם אין רואים אותה. וצריך לשים לב שלא נאמר שתחילה ישוב כל עם ישראל לארצו ואז תיתן הארץ פרות, אלא די שיבוא הזמן שבו יחל ישראל לשוב לארצו על ידי התעוררות לאומית, והארץ תחל לתת פרותיה לבניה השבים לארצם. כולנו מקווים שיום העצמאות הוא אכן התחלת התהליך של הגאולה האחרונה, שאין אחריה עוד גלות, גאולה המגלה את תיקון המציאות הכוללת. כל מה שהתגלה בפתע בבחינת חיפזון, במתנת חינוך, בפסח מצרים, יש לחזור ולזכות בו קמעה קמעה, וקניין שזכינו בו יתקיים לעד, ועל ידי זה נגיע לגאולת העולם כולו במהרה בימינו, אמן.

הרב ירחם שימשוביץ
אוקספורד

הדף מופץ בסיוע קרן הנשיא לתורה ולמדע